

2024

***Збірник матеріалів ІХ
Всеукраїнської науково-
практичної конференції***

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ
СИСТЕМ В УМОВАХ
ТРАНСФОРМАЦІЙНОЇ
ЕКОНОМІКИ»**

11 – 12 квітня 2024 р.

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ, ОБЛІКОВОЇ
АНАЛІТИКИ ТА МОНІТОРИНГУ БІЗНЕСУ
12.04.2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Інститут модернізації змісту освіти

Український державний університет науки і технологій

Українська інженерно-педагогічна академія

Національний авіаційний університет

Львівський національний університет природокористування

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»

Збірник матеріалів

IX Всеукраїнської науково-практичної конференції

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ В УМОВАХ
ТРАНСФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ»**

11-12 квітня 2024 р.

м. Дніпро

Лист ДНУ «ІМЗО» від 13.09.2023 року № 21/08-1560

УДК 330.111.66:316.422

Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки: Збірник наукових статей за матеріалами ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції (11 – 11 квітня 2024 р.). – Дніпро: ІПБТ УДУНТ, 2024. – 224 с.

У збірнику містяться матеріали доповідей ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки» (11-12 квітня 2024 р.). Для науковців, викладачів, фахівців-практиків, студентів економічних спеціальностей.

Програмний комітет конференції:

Божанова О.В., к.е.н., доцент, декан факультету економіки і менеджменту Українського державного університету науки і технологій, м. Дніпро

Мушнікова С.А., д.е.н., професор, завідувачка кафедри управління фінансами, облікової аналітики та моніторингу бізнесу Українського державного університету науки і технологій, м. Дніпро

Прохорова В.В., д.е.н., професор, завідувачка кафедри економіки та менеджменту Української інженерно-педагогічної академії, м. Харків

Ареф'єва О.В., д.е.н., професор, завідувачка кафедри економіки повітряного транспорту Національного авіаційного університету, м. Київ

Грицина О.В., к.е.н., доцент, завідувачка кафедри фінансів, банківської справи та страхування Львівського національного університету природокористування, м. Дубляни Львівської обл.

Пашкевич М.С., д.е.н., професор, завідувачка кафедри міжнародних відносин та аудиту НТУ «Дніпровська політехніка», м. Дніпро

Акімова Т.В., к.е.н., доцент, професор кафедри управління фінансами, облікової аналітики та моніторингу бізнесу Українського державного університету науки і технологій, м. Дніпро

Аберніхіна І.Г., к.е.н., доцент, доцент кафедри управління фінансами, облікової аналітики та моніторингу бізнесу Українського державного університету науки і технологій, м. Дніпро

За додержання норм авторського права, достовірність наведених фактичних даних, посилань на джерела, імена та назви несе відповідальність автор матеріалів.

© Український державний університет науки і технологій, 2024

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

<i>Білоцерківець В.В., Завгородня О.О., Ткаленко Д.Д.</i> Смарт-спеціалізація як конкурентна форма регіонального інноваційно-інформаційного розвитку	8
<i>Бондарук О.С., Іщенко К.С.</i> Економічні санкції як інструмент забезпечення дотримання основних принципів міжнародного права	11
<i>Грицина О.В., Шолудько О.В., Божанова О. В.</i> Фінансова інклюзія в країнах Євросоюзу та її адаптація в Україні.....	15
<i>Іванов Ю.Б., Іванова О.Ю.</i> Диверсифікація просторового розвитку в процесі повоєнного відновлення економіки	19
<i>Ковальчук К.Ф., Лебедева В.К.</i> Теоретико-методологічні засади розвитку цифрової економіки.....	22
<i>Леонідов І.Л.</i> Інфраструктура інституціоналізації привласнення інтелектуального продукту: повоєнне відновлення	25
<i>Мельник Б.С., Гращенко І.С.</i> Сталий розвиток як необхідність в еволюції соціально-економічних систем.....	28
<i>Rankina V.</i> Stakeholder-management in logistics	31
<i>Папуша І.В., Довбня С.Б.</i> Експрес-діагностика фінансового стану підприємства	34
<i>Прокопчук Л.М., Шабанов Р.М.</i> Роль стратегічного управління у розвитку вітчизняного підприємства	37
<i>Самойленко Є.Г., Жмуренко В.Г.</i> Глобальна конкуренція як каталізатор та дестабілізатор розвитку відкритих макроекономічних систем	40
<i>Сластьяникова А.І., Сорокін С.А.</i> Вплив бізнес-стимуляторів на економічне зростання регіону	42
<i>Юденко В.В., Юденко В.А.</i> Креативний людський капітал як драйвер сучасного соціально-економічного розвитку суспільства.....	44
<i>Юхнов Б.Ю., Сурай А.М., Сластьяникова В.І.</i> Стратегічні перспективи економіки відновлення Харківського регіону.....	46

СЕКЦІЯ 2

СУЧАСНІ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ

<i>Алексєєнко І.А.</i> Застосування комплексного підходу з метою підвищення конкурентоспроможності бренду.....	51
<i>Безугла Ю.Є., Овчаренко М.В.</i> Розвиток промислових підприємств: чинники впливу	54
<i>Божанова О.В., Грицина О.В.</i> Фінансова безпека бізнесу в умовах воєнного стану в Україні	56
<i>Грищенко Н.В.</i> Економічні основи по удосконаленню транспортної маршрутизації на залізничних транспортних підприємствах	58

<i>Льїн О.Д., Топоркова О.А.</i> Міжнародна торгівля в умовах пандемії та військового стану	61
<i>Крамаренко А.В., Вишневецька М.К.</i> Діджиталізація бізнесу як передумова успішного розвитку організацій в сучасному діловому середовищі	65
<i>Лісовська О.Л., Шестопап В.</i> Вплив війни на фінансову безпеку суб'єктів господарювання	68
<i>Ломтєва І.М., Алієва А. М.</i> Методи управління власним капіталом компанії	71
<i>Одношевна О.О.</i> Підвищення рівня ефективності функціонування фінансово-економічної системи через впровадження елементів антикризового консалтингу ...	75
<i>Патлай А.І., науковий керівник: Сімкова Т.О.</i> Особливості розвитку підприємства в умовах мінливого зовнішнього середовища	78
<i>Приходченко О.Ю.</i> Методи і моделі управління запасами підприємств	81
<i>Семенова Т.В., Ляшенко М.А.</i> Обґрунтування підходу щодо формування каналів продажів для торгівельних площадок	84
<i>Сімкова Т.О.</i> Особливості формування економічної поведінки підприємства в умовах трансформації ринку	87
<i>Столярченко О.М.</i> Детермінанти фінансової безпеки підприємства	89
<i>Цішевський Б.В.</i> Основні тенденції ринку праці в умовах цифрової економіки	92

СЕКЦІЯ 3

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМИ СИСТЕМАМИ ТА ЇХ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

<i>Аберніхіна І.Г.</i> Страхування військових ризиків	96
<i>Гулик Т.В., Бодня Д.А.</i> Клієнтський капітал як важлива складова при формуванні дієвої логістичної системи підприємства	99
<i>Гораль Л.Т., Шийко В.І., Шекета В.І.</i> Проблематика власності газової мережі в Україні та її імпакт на формування тарифу на постачання природного газу	102
<i>Гращенко І.С.</i> Інноваційно-інвестиційний розвиток бізнес-структур під час війни	106
<i>Дем'яненко Т.І., Савченко О.С.</i> Стимулювання інноваційної активності через внутрішній консалтинг	109
<i>Довбня С.Б., Пономаренко Р.В.</i> Нові реалії стратегічного планування: від конкуренції до партнерства	112
<i>Захарченко Л.А., Мельохіна М.В.</i> Напрями оптимізації витрат та підвищення ефективності використання ресурсів підприємства	115
<i>Захарченко Л.А., Передеренко К.О.</i> Формування стратегічних напрямів сталого розвитку ТОВ «Нова пошта»	118
<i>Заюков І.В.</i> Деякі питання побудови сучасної економічної моделі розвитку України на базі використання досвіду Китаю	121
<i>Ignashkina T., Raspopov O.</i> Improving the methodology for assessing the investment attractiveness of an enterprise	124
<i>Калинюк В. Є.</i> Забезпечення адаптивного механізму в системі економічної безпеки	126

<i>Маковоз О.В., Іщенко В.О.</i> Мотиваційні компоненти управління персоналом підприємства	130
<i>Макурін А.А., Козаревич С.В.</i> Розвиток інноваційно-інвестиційної діяльності в світі та Україні.....	133
<i>Прохорова В.В., Щербина Є.В., Пікула Г.С.</i> Інвестиційна привабливість промислових підприємств в умовах стратегічної адаптації	136
<i>Редзюк Є.В.</i> Проблемні аспекти активізації розвитку вітчизняного малого і середнього бізнесу під час війни.....	140
<i>Слободянік А.А., Кулик М.В.</i> Стартап-ініціатива зі створення інклюзивних технологічних рішень у розрізі інноваційно-інвестиційного розвитку	146
<i>Трушкіна Н.В.</i> Управління кліматичними ризиками розвитку енергетичної інфраструктури.....	149
<i>Чернишенко А.Г.</i> Особливості соціального стратегування економічної поведінки підприємства.....	152
<i>Шепеленко С.М.</i> Вплив інклюзивного підходу на інноваційно-технологічний розвиток підприємств	156
<i>Шпортько Г.Ю., Дедик Д.Г.</i> Прогнозування економічного відновлення України	159

СЕКЦІЯ 4

МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І АУДИТУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ

<i>Акімова Т.В., Кочура І.О.</i> Особливості класифікації основних засобів підприємства	162
<i>Бобиль В.В., Гірник А.В.</i> Аудит та комплаєнс-контроль страхових організацій	165
<i>Губарик О.В.</i> Нормативно-правове регулювання обліку і аудиту ПДВ.....	169
<i>Ломтєва І.М., Звягіна В. А.</i> Фактори впливу на депозитну політику банку.....	172
<i>Макашова Є.В., Губарик О.М.</i> Особливості організації обліку та аудиту розрахунків з оплати праці в бюджетних установах.....	176
<i>Портоварас Т.Р.</i> Сучасні види звітності як джерела аналізу: сутнісна специфіка та зв'язок з управлінням.....	178
<i>Распопова Ю.О., Ковач Л.В.</i> Інформаційне забезпечення управління основними засобами	181
<i>Распопова Ю.О., Трачук Є.І.</i> Складові облікової політики підприємства щодо необоротних активів	183
<i>Столярова Г.С., Топоркова О.А.</i> Амортизаційна політика та податкові наслідки для підприємства	185
<i>Усатенко О.В.</i> Перехід на ведення обліку за МСФЗ	189
<i>Федотова Д.О., Акімова Т.В.</i> Удосконалення аналітичного обліку витрат на оплату праці в умовах виробничого підприємства	191
<i>Чернецька О.В.</i> Особливості обліку господарських операцій в торгівлі.....	194

СЕКЦІЯ 5
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ФІНАНСОВОЇ ТА ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ І
ОРГАНІЗАЦІЙ

<i>Бура О.О., Топоркова О.А.</i> Інформація про фінансові результати підприємств ІТ-галузі як об'єктивна потреба менеджменту.....	197
<i>Гнатишин Л., Прокопишин О.</i> Сучасний стан інформаційного забезпечення обліково-аналітичної діяльності підприємств.....	200
<i>Жук Н.Т.</i> Методологічні основи аналізу фінансової безпеки підприємств	204
<i>Жукевич С.М.</i> Методологічні аспекти фінансового аналізу оцінки потенційного банкрутства підприємств.....	207
<i>Перезозова І.В., Король С.В., Іванов О.В., Чернова О.Т.</i> Роль медіаповідомлень про цінову політику на ринку газопостачання	211
<i>Ступнікер Г.Л.</i> Напрямки інтелектуалізації підприємницької діяльності в Україні	217
<i>Хорунжак Н.М.</i> Управлінська звітність та її використання для внутрішніх потреб	219
<i>Чернецький Д.М.</i> Місце ІТ-інструментарію в аналізі криптовалютних фінансових ринків.....	222

4. Яворська К. С., Андрєєва О. В. Аналіз депозитної політики комерційних банків в умовах макроекономічної нестабільності. *ЛОГОΣ. ONLINE*. 2023. №3(82). С. 1-12.

*Макашова Є.В.
Губарик О.М., к.е.н., доцент
в.о. зав. кафедри обліку,
оподаткування та УФЕБ,
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
elizavetamakasova@gmail.com*

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

Сучасний стан економічної системи в Україні вимагає ефективної організації обліку та аудиту розрахунків з оплати праці у процесі фінансового управління ресурсами у бюджетних установах. Особливість обліку в бюджетних установах, полягає у прозорості використання бюджетних коштів, забезпечення справедливості в оплаті праці. Стрімкі зміни у законодавстві, ускладнений політичний стан, занепад економіки на макро та мікро рівні, обумовлює актуальність питань обліку розрахунків з оплати праці.

Розуміння особливостей організації обліку та аудиту розрахунків з оплати праці в бюджетних установах стає надзвичайно важливим в аспекті правильності проведення розрахунків, відображення синтетичного та аналітичного обліку. Тож, аби попередити виникнення помилок, необхідно застосовувати методи та інструменти внутрішнього аудиту, визначити особливості їх використання в бюджетних установах з урахуванням специфіки та вимог діючого законодавства.

Наразі для коректного проведення розрахунку із заробітної плати в бюджетній організації, потрібно приділити багато уваги регламентованій податковій звітності. Нормативна база з питань оплати праці впливає на розмір посадових окладів, встановлення надбавок за тяжкі умови праці, розмір

мінімальної заробітної плати, надбавки за вислугу років або надбавки за постановами Кабінету Міністрів України та інші.

Роль бухгалтерського обліку та аудиту в управлінні розрахунками з оплати праці бюджетної установи - це забезпечення відображення всіх операцій, пов'язаних з виконанням кошторису витрат і узагальнення даних обліку та відображення всіх розрахунків з оплати праці дозволяє керівнику бюджетної установи приймати обґрунтовані управлінські рішення, аналізувати роботу установи, здійснювати та контролювати цільові витрати на оплату праці на основі затвердженого кошторису [1].

Головним аспектом організації обліку є суцільне дотримання існуючих національних стандартів та положень про працю, які ґрунтуються на міжнародних стандартах та регулюють фінансову звітність бюджетних установ. Таким чином, кожна бюджетна програма має належність до дотримання вимог.

Окрім, запропонованого внутрішнього аудиту, кожна бюджетна установа обов'язково підлягає державному незалежному фінансовому контролю та аудиту. Зовнішній державний аудит вимагає проведення великої організаційної роботи зі сторони бюджетної установи, а саме підготування відповідної первинної документації на основі якої здійснюються розрахунки з заробітної плати та обґрунтувати їх, якщо цього вимагає аудитор.

Під час перевірки аудитор перевіряє чи дотримуються розрахунки з оплати праці встановлених законодавчих актів, внутрішніх наказів та колективного договору. Також, проводиться аналіз обчислень заробітної плати, нарахування податків. Аудит допомагає дослідити ефективність використання фінансових ресурсів, дозволяє виявити зловживання бюджетних коштів або недоречні видатки. Метою такої перевірки є доцільність, законність використання бюджетних коштів.

У зв'язку з цим Подмешальська Ю.В. зазначає: «Аудит розрахунків з оплати праці, як правило, займає більшу частину аудиторської перевірки, оскільки ця ділянка обліку досить специфічна та вимагає від аудиторів особливої уваги і зосередженості» [2].

Таким чином, організація обліку та аудиту розрахунків з заробітної плати у бюджетних установах вимагає не лише професіоналізму бухгалтерії, але й дотримання нормативно-правової бази. Впровадження ефективного внутрішнього контролю є важливим етапом забезпечення фінансової прозорості в управлінні бюджетної установи. За результатами внутрішнього аудиту можна удосконалити систему управління.

Список використаної літератури:

1. Гамова О.В., Феофанов Л.К., Козачок І.А., Копитіна І.О. Особливості обліку та удосконалення аудиту нарахування заробітної плати в бюджетній установі. Економіка та держава. 2019. № 1. С. 104-113.

2. Подмешальська Ю.В., Бескоста Г.М., Стафійчук К.В. Аудит розрахунків з оплати праці. Ефективна економіка. 2017. № 12. С. 53- 61.

*Портоварас Т.Р. докторантка
кафедри обліку і оподаткування
Західноукраїнський національний університет
tanyavlas77777@gmail.com*

СУЧАСНІ ВИДИ ЗВІТНОСТІ ЯК ДЖЕРЕЛА АНАЛІЗУ: СУТНІСНА СПЕЦИФІКА ТА ЗВ'ЯЗОК З УПРАВЛІННЯМ

Звітність суб'єктів господарювання є основним інформаційним джерелом аналітиків, за яким вони провадять дослідження рівня фінансової стійкості, конкурентоспроможності, прибутковості та інших важливих показників діяльності для виявлення можливостей уникнення викликів зовнішнього та внутрішнього середовища й пошуку нових способів розвитку в довгостроковій перспективі. Класичний підхід поділу звітності суб'єктів господарювання визначає так і її види, як бухгалтерська, статистична та оперативна. Під бухгалтерською звітністю розуміють систему показників виробничо-фінансової діяльності суб'єкта господарювання. В її складі ще часто акцентують увагу на податкових показниках, або іншими словами податковій звітності, яка є